

AMERIŠKA DOMOVINA

AMERICAN IN SPIRIT FOREIGN
IN LANGUAGE ONLY

AMERICAN HOME

CLEVELAND, O., WEDNESDAY MORNING, APRIL 28, 1943

SLOVENIAN MORNING
DAILY NEWSPAPER

LETO XLVI. — VOL. XLVI.

Ameriške zračne trdnja- e bombardirajo Italijo

London.—Italija je bila včeraj zopet pod silnim bombardiranjem zraka. Ameriške zračne trdnjave so poletale v enem velikem poletov iz Severne Afrike ter bombardirale letališče Bari, 80 milij severno od Rima. Ameriški bombniki iz Bliznjih voda so pa bombardirali letališče Bari ob Jadranskem

bombniki iz Malte in so pa napadli Sicilijo.

Rimski radio je poročal, da je bilo pri napadu na Grosseto ubitih 74 oseb, 277 pa ranjenih. Ameriški letalci pripovedujejo, da so videli, kako so bombe dvigale v zrak razne naprave, poslopja, železniške tračnice in drugo.

Vsi ameriški bombniki so se vrnili z napada. Letalci pripovedujejo, da so spomoma videli formacije sovražnih letal, toda nobena si jih ni upala napasti.

Umanjanje žganja v državi Ohio bo prišlo najbrže nadoma, kar preko noči

Columbus, O.—Kot vse kaže, da država Ohio z racioniranjem žganja brez svarila in ne prej kot v juniju, kar je nekaj časa pisalo. Z deset tednov, racioniranje bo prišlo tako nenehno, da racioniranje čepljev prepreči naval na prvo žganje. Vse to bo pa odstavljeno, ko se bo treba registrirati za karte. Koliko dni je potrebeni.

Obratno pa so se zdaj podali šale vrste pred prodajnimi na 55. St. in Woodland Ave. in na 72. St. in Central Ave. To dokazuje, da so prej ljudje s teh okrajkov kupovali žganje vseporod po mestu, samo v domači zoni.

Svoje bivališče najlaže dokaže, če pokaže vojaško registracijsko kartu ali pa živilsko knjigo.

BOJNA FRONTA

AFRIKA—Zavezniki so prodrali že 23 milij do Tunisa. Še bližje pa so do Bizerte. Vsak trenutek se pričakuje odločilne in končne bitke za ta kos Tunizije.

RUSIJA—Ruske čete so že v predmestju Taganrog ob Černem morju. Rusi tudi poročajo, da so okupirali Novgorod.

POMOČ—Iz Amerike se grma di vojni material v Perziji hitreje, kot ga morejo pa Rusi odvažati. Skladišča so polna do vrha in kolodvori natrpani z blagom.

DIPLOMACIJA—Iz Moskve se poroča, da Rusija ni pretrgala diplomatskih zvez s Poljsko, ampak da jih je samo suspendirala. Zdaj je odvisno od poljske vlade, da se zopet približa Rusiji.

PREMOG—Dozdaj je na stavki okrog 28,000 premogarjev v raznih krajih Zed. držav. Premogarska unija grozi, da bo šlo v soboto na stavki 450,000 premogarjev, ako bo petka ne bo podpisana nova pogodba.

Važna seja

Nocoj bo seja zastopnikov in zastopnic skupnih drušev farev. Vida. Vsi so prošeni, da se gotovo udeležijo.

NOVI GROBOVI

Agnes Perko

Včeraj ob 9. uri dopoldne je umrla v St. Vincent Charity bolnišnici Agnes Perko, rojena Jakšič, poznana 73-letna Perkotova mati, stanovala nad 40 let v svoji hiši, 3529 E. 82. St. Že nekaj let je bolehalo za sladkorno bolezni, zadnji četrtek jo je zadeila kap, odpeljana je bila v bolnišnico, kjer je podlegla pet dni za tem.

Rajna je bila doma iz Budenje vasi, fara Žužemberk, po domače Kočevarjeva, kjer je bilo rojenih pet sestra, poleg rajne tudi sestra Elizabeta Komín, nahajajoča se v Clevelandu, ki je še edina živeča sestra, in ki je dospela v Ameriko pred 53 leti. Rajna je dospela v Ameriko leta 1892. S soprogom Dominik Perko sta se poročila v Jolietu, Ill., potem pa se naselila za stalno v Clevelandu. Rajni soprog je umrl v septembri, 1927.

Rajna zapušča poleg sestre Mrs. Elizabeto Komín, štiri sinove in tri hčere: Mrs. Mary Strekal, ki lastuje dobro znameno mesarijo in grocerijo. Dalje sina Franka in Alojzija, oba pri vojakih; dr. Anthony J. zdravnika, hčer Josephine Barley, sina dr. Adolf, zobozdravnika in hčer Mrs. Jennie Grahek. Stara mati je bila 23 otrokom in enemu pra-starati. Priprala je društvo Marije Magdalene, št. 162 KSKJ. Oltarnemu društvu in samostojnemu društvu Slava.

Truplo bo počivalo v hiši žalosti od danes popoldne naprej. Pogreb se bo vršil v soboto v cerkev sv. Lovrenca ob 10. uri. Pogreb bo vodil A. Grdina in Sinovi pogrebni zavod. Pokopana bo v družinsko grobnično mirovor Kalvarijo, kjer je njen rajni soprog delal 30 let kovačka dela. Naj bo blagi materi ohranjen blag spomin, sorodnikom izrekamo naše sožalje.

Paul Rusnov

Včeraj popoldne je umrl Paul Rusnov v starosti 76 let. Stanoval je na 18086 Cherokee Ave. Pokojni je bil doma iz selja Žumberka na Hrváškem, od koder je prišel v Ameriko pred 55 leti. Tukaj zapušča sina Paula. Zadnjih 30 let je bil zaposlen pri NYC železnici. Bil je član društva sv. Nikolaja, št. 21 HBZ. Pogreb se bo vršil v petek zjutraj od devetih iz pogrebnega zavoda August F. Svetek na 478 E. 152. St., ter v cerkev sv. Nikolaja na 36. St. in Superior Ave., potem pa na Kavalrijo.

Johana Jartz

Včeraj zjutraj je umrla na svojem domu Johana Jartz v starosti 61 let. Stanovala je na 16110 Arcade Ave. Pogreb se bo vršil iz August F. Svetek pogrebnega zavoda, 478 E. 152. St. Čas pogreba in drugo poročamo jutri.

Brivnico je zaprl

Mr. Nick Bohar naznanja, da bo za časa vojne zaprtaja njegova znana brivnica na 6023 St. Clair Ave. Mr. Bohar je šel delat v obrambno industrijo. Zahvaljuje se odjemalcem za naklonjenost in se priporoča tudi za boobočje.

Četrta obletnica

Jutri ob 5:30 bo darovana v cerkvi sv. Vida maša za pokojno Johano Sveti v spomin četrte obletnice njene smrti. Prijatelji in znanci so vabljeni.

Močan tornado je sinoči obiskal severno Ohio

Kolega, usmili se!

Enakopravnost ugotavlja "javno tajnost" (torej o tem že črkajo vrabe na strehi), da nek tukajšnji list prejema po \$200 na mesec zato, da povzdigne Mihajlovičev in jugoslovanske vlade slavo. Enakopravnost obenem zatrjuje, da ne ve, koliko je resnice na tem, da pa oni niso tisti list.

Mi zase, seveda, trdim prav isto — MI NISMO tisti list. Torej če Enakopravnost ni tisti list, in Ameriška Domovina tudi ni tisti list, kateri pa je? To bi iz srca radi vedeli in smo prav hvaležni Enakopravnosti, da je to delikatno zadevo izbrala na dan. Graftar mora na dan!

Tudi mi smo ogorčeni, da nek list dobiva kar po 200 črkov na mesec, Enakopravnost in mi pa nič. Zato bi apelirali na doličnega kolega, če ima količaj srca in čuta do ubogega slovenskega novinarja, ki se pehamo za skorjico v sakdanega kruha, naj nam odstopi vsaj mrvice tiste ajmoščine, ali pa naj nam vsaj pove, na katero instanco se je treba obrniti za tako elegantno podporo.

Torej dragi kolega, kdor si že, usmili se svojih sotropinov in ne bodi tak, da bi vse sam pozrl, dočim mora naš urednik s Tonetom Šabcem vred glodati prazne ja-

Arzenali so začeli počasi odpuščati delavce

Ravenna, O.—Vojni oddelek je včeraj naznani, da bo nekoliko zmanjšal produkcijo v tukajšnjem arzenalu ter bo odslovil nekaj delavcev. V tem arzenalu polnijo bombe in nabroje. Generalni major Hayes, ki je ukazal manjšo produkcijo, je rekel, da je to potrebno radi "preamemb v bojnih pogojih."

Odpuščeni delavci bodo lahko dobili zaposlitev pri drugih vojnih delih v tem okraju.

Point Pleasant, W. Va.—General Chemical Defense Corp. je včeraj naznani delavcem, da bo produkcijo nekoliko zmanjšala in odpuščati nekaj delavcev. Vlada je namreč zmanjšala dotok materiala, ki je potreben za izdelavo dinamita.

Anglija bo skušala poravnati spor med Rusijo in Poljsko

London.—Kot navaja časopisje, bo stopil angleški zunanjinski minister Anthony Eden takoj v akcijo, da bo v najkrajšem času poravnal neljub spor med Rusijo in Poljsko. Baje je zunanjinski minister Eden že naročil angleškemu poslaniku v Moskvi, naj doda avdijenco pri zunanjem komisarju Molotovu.

Iz poljskih krovov se pa zatrjuje, da poljska vlada v pregnanstvu ne bo prej odgovorila na rusko spomenico, v kateri ruska vlada obtožuje Poljake, da so se zvezali z Nemčijo v svrhu blatevja Rusije, dokler se ne bo topogledno posvetovala z ameriško vlado.

Seja v Euclidu

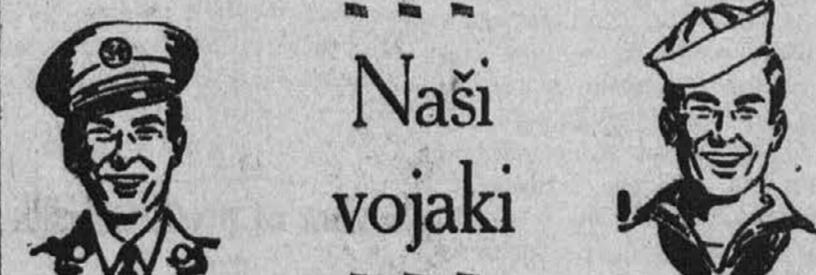
Seja kluba društev Slovenskega društvenega doma na Recherbo v petek zvečer ob osmih. Članstvo in žastopniki so vabjeni, da se seje udeleže v veklikem številu.

25 letnica smrti

V četrtek ob sedmih bo darovana v cerkvi sv. Vida maša za pokojno Mary Wolf, po domače Kočevarjeva mati, ob prilikl 25 letnici njenе smrti. Sorodniki in prijatelji so vabljeni.

Mladinski pevski zbor SDD na Waterloo Rd. bo priredil v nedeljo 2. maja popoldne ob 3:30 zanimivo igro, petje in deklamacije. Prireditev bo v počast matrem in sicer bo v SDD na Waterloo Rd. Vstopnice so že v predprodaji pri članih zobra.

Naši vojaki

Mr. in Mrs. Frank Golinar, 13404 Astor Ave., West Park, 21071 Arbor Ave., Euclid, Ohio, prijatelji ga lahko obiskejo na gornjem naslovu. Njegov naslov v armadi je: Cpl. Edward J. Sustersic, Co. D, 393rd Inf. 35523077 APO 449, U. S. Army, Camp Van Doorn, Miss.

Za 30 dni je prišel na dopust korporal John Lach, sin Mr. in Mrs. John Lach iz 1255 E. 61. St. Po pretečenem dopustu se bo vrnil nazaj v garnizijo Camp Croft, S. C.

Za 10 dni se je nahajjal na dopust Joseph M. Champa, sin dobro pozname družine Joseph in Katarina Champa, 15700 Trafalger Ave. Jutri odide zopet nazaj v službo Strica Sama. Njegov naslov v armadi je: Pfc. Joseph M. Champa, Med. Det. 395th Inf. APO No. 449, U. S. Army, Camp Van Dorn, Miss.

Cleveland in druga ohijska mesta močno prizadeta. Hiše in tovarne poškodovane. Dva ubita pri Medina. Rdeči kriz nudi pomoč.

Cleveland, O. 28. aprila.—Sinoči je udaril močan tornado po severovzhodnem delu države Ohio. Cleveland je najbolj čutil vihar na zahodini in na južni strani. Več oseb je bilo ranjenih in na lastnini cenijo škodo na tisoče dolarjev.

Dva otroka sta bila ubita v bližini Medina, O., ko se je zrušil hlev na farmi Herdy Pope. Ubita sta 12 letni Richard Peterster in 9 letni Tony Fernbach.

To je bil eden najhujših viharjev ob 28. juniju 1924, ko je tornado obiskal bližnje mesto Lorain. Vihar z bliskom in gromom je trajal približno od 8:30 do 9 zvečer.

V Clevelandu je bilo ranjenih v tornadu najmanj 45 oseb, ki so dobro prvo pomoč v raznih bolnišnicah. Vihar je bil tako hud, da je prestavljal cele hiše z njih temeljev, nosil po zraku garaže in avtomobile ter trgal električne in telefonske žice. Na stotine dreves je vihar izrujal. Lomil je telefonske drogove, ki so padali na ceste ter poškodovali mnogo avtov.

Vihar je zadel tudi del Akrona in ranil tam okrog 100 oseb. Mnogo je tam škode tudi na lastnini.

V Fremontu je vihar rušil hiše, v Wolfe Creek je strela udarila v cerkev in v Toledo je udarila strela v voz ulične železnice.

V Clevelandu je bila takoj poklicana policija in požarna bramba, ki so vozile ranjence v razne bolnišnice. V šestih okrajih so poklicali v službo civilno-osebje, ki je trenirano za zračne napade.

Mobiliziran je bil tudi Rdeči kriz, ki je poslal zdravniško osebo po mestu, ki je nudilo ranjencem prvo pomoč.

Močno je bila prizadeta od viharja tovarna American Steel & Wire Co. v Newburgu. Tukaj je bilo ranjenih devet oseb od raznih padajočih predmetov. Vihar je pretrgal električne žice, da je bila v tovarni popolnoma temata, kar je še povečalo zmedo. Okrog 1,200 delavcev je moral prenehati z delom.

Druge poškodovane tovarne so: Cleveland Pneumatic Tool Co. blizu 77. ceste in Broadway ter Amalgamated Steel Co. na 7831 Broadway. Vihar je zelo razsajal v okolici 91. ceste in Harvard Ave., ter 131. St. in Miles Ave.

Na južnem zahodnem strani Clevelandu je ostala malokatera garaža na svojem mestu. Leonard Kubec, 12826 Crennel Ave. pričoveduje, da je prišel domov k prijatelju.

Danes je dan osvete za naše letalce!

Danes je dan osvete za Greater Cleveland! Danes se bomo osvetili za strašno smrt naših letalcev po zločinski japonski roki.

Kako se bomo osvetili, kako maševali? Z bombami, ne s tanki, ne s topovi, ampak s tem, da bomo danes še globlje posegli v svoje žepne in posodili vladni denar, da bo kupila bombe in tanke in topove, pa jih poslala z našimi hrabrimi borci nad Tokio in druga japonska mesta, da bodo čutila našo moč in našo osveto.

Danes si je narod v Greater Cleveland nadeljal nalogo, da bo podpisal najmanj za 15 milijonov dolarjev vojnega posojila. Za \$15,000,000 bodo Clevelandčani danes kupili vojnih bondov.

Imejmo vedno pred očmi to, da so nesli naši fantje svoje dragocene življenje na bojno polje, da ga žrtvujejo za domovino. Od nas se pa zahteva samo to, da vlad posodimo denar na dobre obresti. Ali so to kakšne žrtve od naše strani? Ne, to ni nobena žrtve, če posodimo denar na dobre obresti in še celo na takov varnost, kot jo nudi Stric Sam.

Zato naj danes vsak da, vsak kupi bond, vsak podpiše vojno posojilo. Kdo še ni storil svoje dolžnosti, naj storí danes. Kdo je že kupil bond, naj jih še kupi, ako ima denar. Brez denarja ni zmage, brez zmage ne bo naš denar vreden nič.

Slepa

Iz življenja ubogih. — Spisal Pavel Perko.

3.

Jernaj umrl — umrl ta dan dopoldne....

4.

Ah, kako so bili razburjeni duhovi po vasi! Novica, da slepa ni umrla, ampak da je prisla v vas, ta novica je šla od ust do ust.

"Ali bo ostala doma?"

"Kako? Pri kom? Denarja ji ni zapustil..."

"Pa je drugim zapustil," je pripomnil nekdo, "ti naj bi se je usmili..."

"Ti? Da, ti naj se je usmili: župan, Meta..."

Nekdo pa je pristavil še: "Občina!"

Pa so bili takoj vsi pokonci: "Občina že ne! Občina ima preskrbeti druge, ki so doma in ki so stari..."

In Smarajka, ki je bila najstarejša izmed vaških beracic, je pritegnila z vsem navdušenjem: "Tako je! Res je! Slepa je, pa je še mlada in lahko gre po svetu! Lahko gre, me pa ne moremo."

In tako je prišlo nazadnje nazaj na Meto in pa na župana.

"Meta naj skrbi zanj!"

Meta pa je bila slepo že takoj prvi večer prepričala, da ji ona ne more pomagati. Ves čas nameč, ko je stregla Jernaju, ni imela drugega zasluka. V dnino ni mogla; prati in šivati ni mogla; jajec pobirati po gorah ni mogla; nič ni mogla. . . Župan pa — Župan, ta ima denar po Jernaju. Ta ji mora pomagati!

In ko ji je slepa razodela svojo željo za na Dunaj — malo boječe sicer, a vendarle — o, tedaj ji je pritegnila takoj: "Prav, prav! In župan te mora poslati na Dunaj, če treba na občinske stroške. . . In prošnjo mora narediti in priporočiti te. Tako mora biti!"

Potem pa je kmalu vsa vas vedela, kako mora biti. . .

5.

Ob Jernajevem pogrebu je pritisnil dež. Tiste megle izza Gaberške gore, raztrgane in temnosive ob robeh, tiste so ga prinesle. In dež, droban kakor pšeno, je sul na zemljo in bil podoben solzam, ki jih jokamo ob pogrebih.

Dež in žalostni glasovi zvonov in rušinev, padajočih na krsto, in pa jok drugih — vse to je delovalo tesno tudi nanjo, na slepo. . .

In vrh tega jo je skrbelo, kaj bo pri županu. . . Po pogrebu naj gre k njemu, ji je svetovala Meta.

Župan, majhen in tršat mož, je bil tudi pri pogrebu. Po končanem opravilu je delil denar med reweže. Prišli so na vrsto vse. Smarajka je bila med primi. In tudi slepa ni ostala brez daru; padla je kronika. . . Kdaj je že ni imela v roki. . . In župan je morda le dober človek. . .

Po porgebu ga je dobila doma. Sedel je v vrtni lopi in kosil.

"Po svetu, praviš, da pojdeš. Prav! Mlada si še in lahko hodis!"

"Pa denarja nimam —."

"Denarja — denarja —" je reklo. Zdalo se ji je, da je reklo s sočutjem. . . Ali pa se je le slišalo tako, da je reklo s sočutjem. Zunaj je deževalo in je dež nalahko in komaj slišno rosil na streho.

Črez malo časa pa se je obrnil in poprošal: "Ali si dobila kronicu?"

"Sem."

"Polej, za nekaj časa bode že; drugo boš dobila pri dobroj ljudeh. . . In preživelva se boš, kakor si se dosedaj. Jernaj bi ti bil zapustil, to je go tovo, ko bi bil vedel, da si še živa. Tako pa ni nič, saj veš?"

(Dalej prihodnjie.)

VAŽNO PISMO SANSa

(Nadaljevanje z 2 strani) which at the end of 1918 became a part of Jugoslavia. They, therefore, want to be united with their brethren in order to build up a national culture, unhampered by external strife and struggle for the preservation of their language, in a Slovenia that will become a bulwark against both German and Italian aggression.

The Slovenes are by no means isolationists. They do not want to part ways with Jugoslavia. On the contrary, they are exerting their utmost to eliminate the artificially provoked misunderstanding between the Serbs and the Croats and to build a new federated Jugoslavia based upon the principles of true democracy and equality. They also look forward to a new, federated, democratic Europe and finally to a new, free world.

But they are disturbed and their hearts are heavy, because their hopes for encouragement are still unfulfilled. They are bringing untold sacrifices, they are dying in their homes, in concentration camps, as slaves in foreign factories; their daughters are becoming victims of white slavery instituted by Nazis and Fascists; they are laying down their lives in battlefields all over the country, and they are seeking and asking why nobody tells them that after the victory they, too, will be awarded freedom in a home of their own.

Your excellency, we realize that you are occupied with thousand problems of your own and other nations', compared with which the Slovenes would seem a nonentity. But large or small, justice for which you are working day and night is everybody's due. One word that the Slovenes will be regarded as a nation that has a right to live would be the source of the most genuine enthusiasm in the enslaved lands of the Slovenes; and when the United Nations decide to invade those parts of Southern Europe, they will be welcomed with open arms by young and old, and helped in every way on their road to victory.

We beg your forgiveness for taking some of your valued time. You may be assured, however, that our appeal was dictated only by the desperate situation the Slovenian people were plunged into. For everything you might do on behalf of their just aspirations, you may be sure of the undying gratitude of a nation that loves liberty above all things and deserves it after centuries of suffering and struggle.

Accept, Sir, the assurances of our most sincere respect.

Slovenian American Council,
,oul dS- ?rr gg x
Etbín Kristan,
President,
Mirko G. Kuhal,
Ass't Secretary.

To pismo se glasi v slovenskem prevodu takole:

Prav dobro se zavedamo, kako izredne važnosti je Vaš obisk v tej deželi in kako omenjen je zastran tega čas, ki ga imate na razpolago. Zato smo se zelo obotavljal, da bi Vas nadlegovali s svojimi skrbmi; če pa vendarle storimo to, Vas spoštljivo prosimo, da vzame te v obzir strašno trpljenje Slovencev in temno sliko, ki jim jo nudi negotova bodočnost.

Mi zastopamo Slovence Zedinjenih držav, ki so večinoma ameriški državljanji in katerih se na tisoče bojuje v ameriških oboroženih silah. Naš Narodni svet je bil pravilno izvoljen na Slovenskem narodnem kongresu, ki se je vršil v Cleve-

landu dne 5. in 6. decembra 1942.

Ker dobro poznate položaj v evropskih deželah, ki jih je osišče podjarmilo, veste, da nimajo Slovenci kljub temu, če se upirajo zavojevalem na vse mogoče načine in bjebo obupne bitke na bojiščih, nobenih sredstev za normalne stike z zunanjim svetom in nobene prilike za izražanje svojih želja in svojih upov za bodočnost — če jim namreč sploh še ostane kakšna bodočnost. Kajti iztrebljanje majhnega narodega z eksekucijami, prostim umorom, izgoni in prisilnim razgradovanjem mladine v nemških, italijanskih in madžarskih šolah se brezobjurno nadaljuje.

Z ozirom na ta tragični položaj in po željah organizacij, ki so nas po podtalnih potih dosegli iz Slovenije, nastopa SANS kot besednik za Slovence v Evropi, dokler jim ne bo bodisi inzavija bodisi končna zmaga Združenih narodov omogočila, da bodo govorili same zase.

Slovenci so ravnali kakor z manjvrednim plemenom že v časih, ko so bili njihovi kraji del habsburške monarhije. Razdeljeni so bili v petero pokrajin in pomešani z drugimi narodi na tak način, da niso mogli nastopati kot politična entita; primanjkovalo jim je šol; njihov jezik so komaj trpel; izključeni so bili od vseh važnih upravnih mest. Ali to je seveda zgodovina. Samo da ta dejstva razlagajo, zakaj so se Slovenci bolj veselili kakor katerikoli drugi narod v Evropi, ko se je prva svetovna vojna končala z zmago zaveznikov in se je umetni imperij Habsburžanov zrušil. Toda kmalu so doživeli bridko razočaranje. Namesto združitve, na katero so Slovenci upali, je prišlo razkosanje tega majhnega naroda. Samo en Slovenec je bil priključen Jugoslaviji, med tem ko so bili drugi važni kraji izročeni Italiji, Avstriji in Madžarski. Slišale so se slovesne obljube, da bodo vlade teh dežel spoštovale narodne pravice Slovencev. A to so bile same prazne besede. Prva je začela Italija z okrutnim razharodovanjem še veliko prej, preden je prišel fašizem do oblasti. Raba slovenščine v javnosti je posala zločin. Slovenske ustavove so se uničile, slovenska imena so bila po sili poitalijančena — celo na grobovih; na tisoče in tisoče Italijanov je bilo naseljenih iz južnih pokrajin, da so nadomestili brezobjurno odpuščane slovenske delavce. Po novo uvedenih zakonih so se razlaščale kmetije in slovenski kmetje so postali reveži brez domačij.

Avstrija je sledila temu zgledu na Koroškem in Štajerskem, zlasti pa še po zloglasnem "Anschlussu"; nacizem je pokazal svojo "temeljitošč" z odurnim delom prisilnega raznarodovanja. Ni treba, da bi Vam pravili, saj Vam je gotovo dobro znano, da služi danes in se bojuje v vrstah pa so strani oboroženih sil Združenih narodov na tisoče Slovencev, ki so tehnično podložniki Italije. Ti slovenski vojaki verujejo globoko v svojih srcah v to, da ne bodo nikdar več pognani pod sovražno tujo oblast. Doma jih na tisoče tvega svoje življenje z oviranjem osiščnih vojnih naporov. Drugi pa se udeležujejo bojev na stranih slovenskih gerilcev.

Slovenci, ki so pod Italijo, trdno upajo na Združeno Slovenijo, cilj, za katerega so se vse Slovenci borili stoletja, posebno pa še po propadu Napoleonove "Ilirije." Oni takor tudi Slovenci pod Avstrijo in Ogrsko so bili priča čudovitega kulturnega razmaha po ostanku Slovenije, ki je proti koncu leta 1918 postal del Jugoslavije. Zato se hočejo združiti s svojimi brati, da zgradijo svojo narodno kuluro neovirani z večnimi boji za obranitev svojega trdnjava zoper nemško in italijansko agresiv-

nost.

Slovenci nikakor niso izolacionisti. Nočemo se ločiti od Jugoslavije. Nasprotno. Oni storijo vse mogoče, da se odpravijo umetno izvani nesporazumi med Srbi in Hrvati in se zgradi nova, federativna Jugoslavija na podlagi načel resnične demokracije in enakopravnosti. Prav tako imajo uprte oči v novo, federalno, demokratično Evropo in naposled v nov, svoboden svet.

Toda vznemirjeni so in srca so jim težka, ker so njihovi upi v pobudo še vedno neizpolnjeni. Oni doprinašajo neštete žrtve, umirajo v svojih domovih, v koncentracijskih taborih, kot sužnji v tujih tovarnah; njih hčere postajajo žrtve bele sužnosti, ki jo vpeljujejo nacisti in fašisti; oni dajejo svoja življenja na bojiščih po vsej deželi, a pri vsem tem pa vprašujejo, zakaj jim nihče ne pove, da bo po zmagi tudi njim priznana svoboda v njihovem lastnem domu.

Dobro razumemo, da ste zapošleni s tisočimi problemi svojega naroda in drugih ljudstev in da bi se Slovenija v primeri z njimi zdela malenkost. Toda naj so veliki ali majhni — pravčnost, za katero delate noč in dan, mora biti delež vseh. Ena beseda, da bodo Slovenci priznani kot narod, ki ima pravico do življenja, bi bila vir najpristnejšega navdušenja v zasluženih deželah Slovencev. In kadar sklenejo Združeni narodi napad na te kraje južne Evrope, bodo pozdravljeni iz vsega srca in sprejeti z odpriimi rokami od starih in mladih ter bodo našli vso pomoč na svoji poti do zmage.

Prijemimo, da nam odpustite, ker smo Vam vzeli nekoliko dragocenega časa. Toda bodite prečrčani, da nam je ta apel narekoval le obupni položaj, v katerega je bilo pahnjeno slovensko ljudstvo. Za vse, kar storite njegovim pravčnim željam in nadam v prid, Vam bo zagotovljena nesmrtna hvaležnost naroda, ki ljubi svobodo nad vse ter jo zasluži po tolikih stoletjih trpljenja in bojev.

Spremite izraz našega iskrenega spoštovanja!

SLOVENSKI AMERIŠKI NARODNI SVET

Etbín Kristan, predsednik; Mirko G. Kuhal, pom. tajnik. V odgovor na to pismo je prejel Etbín Kristan od angleškega veleposlanstva iz Washingtona sledče vrstice:

Dear Sir,

Mr. Eden has asked me to thank you for your letter of March 25 in which, on behalf of the Slovenes of the United States, you express your sentiments regarding the unhappy situation of the Slovenes in Europe. Your letter is accordingly receiving appropriate consideration.

Yours very truly,
Donald J. Hall.

V prevodu se glasi ta odgovor takole:

Cenjeni gospod:

Gospod Eden me je prosil, naj se Vam zahvalim za Vaše pismo od 25. marca, v katerem izražate za Slovene v Zedinjenih državah svoje občutke glede na neščeni položaj Slovencev v Evropi. Vaše pismo dobiva primereno vpoštevanje.

Z iskrenim pozdravom z
Donald J. Hall.

— o —

Kupujmo obrambne obveznice in znamke!

Prvovrstno zobjanje

Randolph Kennedy, ki se je rodil v državi Virginiji leta 1827 in je umrl leta 1928, se je rodil z 32 zobjmi. Umrl je v starosti 101 let z istim številom zobj. Kakor je trdil, v svojem precej dolgem življenju ni bil niti enkrat pri zobjozdravniku! Pač srečen človek . . . ali ne?

PODPIRAJTE SLOVENSKE TRGOVCE

DELÓ DO BIJO

ŽENSKE

in

MOŠKI

za

čiščenje uradov

za

Zglasite se med 1:30 in 3 pop.

Plača od ure

AETNA WINDOW CLEANING CO.

1403 E. 27. St.

vogal Superior Ave.

(101)

PUNCH PRESS OPERATORJI

izkušeni.

DIE SET UP MEN

izkušeni.

VARILCI

za varenje s plinom.

Vzame se tudi

učenje.

SPREJME SE TUDI SPLOŠNE POMAGAČE

IN DELAVCE

JUNAKINJA IZ ŠTAJRA

PРЕВЕЛ DR. JOS. JERSE

— Pa kljub temu je in ostane katera je moja izvoljenka, Štefana?" O lilija, o da bi vsaj videl Štajer. To povem vsemu svetu, povem magari tudi cesarju, kadar prideš predenj. Res je, moj oče se je zmotil, toda kdo se še nikdar ni zmotil v življenju, toda v njem prevladuje to, kar je dobro, veliko in božje."

Štefana je rekla tisoč, bolj zase kakor zanj: "O ljudeh se ne sme reči, da je božje v njih." Nato je žalostno nadaljevala: "Torej boste tudi vi na Dunaju zabavljali na katoličane in prosili cesarja, naj nam ne bo milostiv, marveč trd in neizprosen in naj nam nikar ne usluši naših prošenj?"

"Nikakor ne, Štefana!" je vzkliknil Henrik, ki mu je na mah skozi luteransko jezo prodrla topla ljubezen. "Kako bi mogel kaj takega storiti, ko pa je neka — ljuba pa lepa papeška deklica — moja edina ljubezen na tem svetu?"

Štefanina mati, ki je doslej potrežljivo čakala v koču, se je vsa stresla od samega vesela. Moja edina ljubezen, je rekla. O ljuba Gospa, daj, da bo res, darovala ti bom zlato srce in svelte drage kamene, če bi tudi morala prodati vse, kar premorem.

"In še vedno nisi radovedna,

Začenši jutri opoldne

RESNIČNA POVEST

moža in žene,
ki sta ubila Heydricha, krvavega
nemškega rablja!

"TUDI RABELJ MORA UMRETI"

Glavna vloga Brian Donlevy

CIRCLE THEATRE

Euclid pri East 102nd St.

Vrata odprta vsak dan opoldne.

2 centov do 6. zvečer.

V BLAG SPOMIN

PRVE OBLETNICE SMRTI PRE-LJUBLJENEGA IN NIKDAR POZABLJENEGA SOPROGA IN OČETA

James Erjavec

Kt je izdihnil svojo blago dušo
dne 26. aprila, 1942

Eno leto v tih jami,
predragi oče tam počivaš,
a v duhu vedno še med namí,
kot nekdaj v sрih naših blvaš.

Zhalujoči:

AGNES, sopoga.
JIMMY, sin.

Cleveland, O. 28. aprila, 1943.

nepremično zrl v Henrika. Štefana je odgovorila: "Danes je tako slab. Vročnico ima. Pojd. Lukec, hočeš li mleka? Štefka ti bo dala mleka." Sedla je na cempričovo klop in je skrbno roko dala otroku pit mleka. Henrik je vsled neprestanih materinih prošenj slednjič vendorje njej na ljubo napravil požirek, pa je takoj postavil čašo proč od sebe, naslonil se je k mizi in je molče in ves očaran opazoval, kako je Štefana dete z mlekom napajala.

Toda ni se ji izpremenila barva, niti ni priplaval smehljaj na njene ustne. "Kar mi ni nič mar, mi ni treba vedeti," je odklanjala; "vsekakso pa mora biti vaša izvoljenka zelo petična in plemenitega rodu, kakor vi —!"

Senca je legla Henrika na goste obrvi. Zopet ga muči. Mi ni nič mar. O mar ti mora biti! Tebi, pa samo tebi!

"Ni plemenitega rodu!" je rekla, "Saj tudi jaz ne prihajam iz stare plemiške rodovine. Sele v novejšem času smo postali plemeniti. Pred par sto leti so bili naši predniki še kmetje. Kar imamo, smo si pridobili s trudem in delom svojih rok, prav kakor vi. Lep obraz par milih, modrih oči in sladka usteca, — to mi je ljubše, kakor staro, od črvov razjedeno plemenitaško pismo. In denar — kaj to! Ga imam sam dosti!"

"Zato vam pa manjka nekaj drugega," ga je hitro zavrnila Štefana, ki se je ljubko in gibno nagnila proti oknu.

Sedaj je z veselim obrazom predenj stopila Švertnerica:: "Plemeniti gospod, izkažite nam revnijem ljudem čast, da izpijeti pri nas kozarec vina," je prosila.

"Hvala, mamica," se je smehljal Henrik. "No, Štefana, česa mi manjka?" Ona je odgovorila: "Katoliške vere, brez katere ni zveličanja. Kaj vam pomaga vaš denar?" Nato je stopila k materi in je zašepetal: "Kako je z Lukcem? Gori pojdem," je rekla in je urno spela po stopnicah gori. "Otroka doliprinesi!" je mati vpila za njo. Štefana se je obrnila in je z očimi prosila: "Naj ostanem gori, raje sem gori!" Toda mati je ponovila: "Otroka doliprinesi!" Štefana je skomignila z rameni in je izginila.

Mati Švertnerica je z zgovorno besedo hvalila vino, ki da je iz najboljšega soda, da ga je pripeljala iz Admonta, toda Henrik se ni menil za njene besede, marveč je z vsemi čuti pažil, kdaj se vrne Štefana.

Stopnice so zaškripale pod lahkim korakom, in zopet je Štefana z majhnim otrokom v naročju stopila v sobo. Mati ji je zapovedala z odločnim glasom: "Tako, sedaj ostani tu in pazi, če pride kak gost, in posreži gospodu stotniku, ako bo kaj zahteval!" Ko je vstopila Štefana, se je Henrik takoj vrnjal pokonci: "Aha, tega palčka pa že poznam z vrta sem!" se je smehljal in je s prstom zamigal semtretja pred noskom, prav tako, kakor je včasih doma ponagajal Liziki. "Kako ti je pa ime?" Otročiček ga je debelo gledal z drobnimi očesi in je s tankimi ročicami segal proti njegovi bradi. Štefana je kakor v premišljevanje utopljena Marija upirala oči v malčka in je tisoč rekla: "Lukec mu je ime. Kaj ne, Lukec," je ljubeznično šepetal, "da ti je všeč ta-le gospod s peteljnom. Mati," je rekla v skrbeh, "sedaj so ročice še bolj vroče in čisto suhe. Primi ga." "Moj Bog!" je rekla mati, "kaj pa naj primem, saj ni ničesar prijeti, tak ubožek!"

"Je-li bolan?" je vprašal Henrik, ki je še vedno stal poleg Štefane; Lukec je vedno bolj odpiral svoja očesca in je

si rada vzela rdečico z lic, pa sredstva. Aha, zopet maješ z glavo, to ti je Albert vtepel v glavo kaj: da tele ni zanič, o, saj vem."

Henrik pridružuje sapo in z močno udarjajočim srečem prisluškuje vsaki besedici, ki jo izpregovorja.

"Ti —" je rekla. "Veš kaj. Poslal vam bom našega zdravnika, ki ti bratca pozdravi. Smem li?"

"Kaj morejo pomagati

zdravniki," je rekla deklica.

"Saj tudi ti ne vedo, kje izvira studene življenja."

Henrik je kljuboval: "Zakaj

je zašepetal malčku, "sestri-

ca te noče izpustiti, da bi po-

letel v nebesa, in vendar je ta-

ko lepo gori."

"Na zemlji pa tudi!" je rekkel mladi stotnik. "Pusti že vendar enkrat nebesa, poglej, kako lep je božji svet, in če je kdo tako mlad, tako lep, kakor si ti, potem je življenje tako lepo, tako krasno; stari ljudje, ki nič drugega več nimajo, ti naj misijo na nebesa, ti naj upajo na nebesa, iz srca jim jih privoščim."

"Vsi, prav vsi moramo upati v nebesa, gledati proti nebesom," ga je resno zamišljena

zavrnila Štefana. "Naj bo svetu lepo in veselo, kakor če, vendar mine vse kakeca. In če človek išče svoje veselja samo tu na tem svetu, ga mora biti strinjanje v groze konec, kadar pa je angel."

Dalje prihodnjih

OUR BONDS WILL LAUNCH
SUBMARINE

Norwood Theatre

6210 St. Clair Avenue

Vsak četrtek in petek
začenši 29. in 30. aprila

Constance Bennett Cosmetics

Navadna vstopnina in
5c za postrežbo

Predno so Nemci zapustili Stalingrad je imel ruski narod veliko opravka z njimi. Na sliki vidimo ruske borce, ki so v času nemškega napadanja branili svoje tovarne pred sovražnikom.

ŽENINI IN NEVESTE!

Naša slovenska unijnska tiskarna vam tiska krasna poročna vabilna po jako zmerni ceni. Pridite k nam in si izberite vzorec papirja in črk.

Ameriška Domovina

6117 St. Clair Ave.

HENDERSON 0826

Naše sožalje

Globoko potri izrekamo družini Perkotovi nahajajoči se v naselbini in fari sv. Lovrenca naše globoko sožalje za preminulo blago mater

AGATA PERKO

rojena Jakšič, vdova po Dominiku Perko in mati štirih sinov in treh hčera. Bodi vsem tem in ostalim sorodnikom ob tej prilnosti izrečeno sožalje nad izgubo tako skrbne, verne in pozrtvovalne matere, ki je odšla v boljši večni kraj. Blag naj ji bo spomin! Hvaležni smo ji za vso naklonjenost!

ŽALUJOČA DRUŽINA ANTON GRDINOVA.

Cleveland, Ohio, 28. aprila 1943.

UČITE SE ANGLEŠCINE

iz Dr. Kernovega

ANGLESKO-SLOVENSKEGA BERILA

"ENGLISH-SLOVENE READER"

kateremu je znižana cena
in stane samo: \$ 2.00

Naročila sprejema

KNJIGARNA JOSEPH GRDINA

6113 St. Clair Ave. Cleveland, O.